

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Specvlvm || Vitae aulicae

Schopper, Hartmann

Francof. Ad Moen., 1584

VD16 R 1015

Capvt V.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70432)

fuit inter nobiles talibus vacare ludis & spectaculis. Quæ nisi denuò instaurentur, salus sperari nulla potest. Nobiles enim dum negociantur, nūquam, quamuis vno anno tanta vbertas frugum, quantum aliis tribus reræ fœtu profundatur, vilescet annona, quæ in bono si foro non est, nec cætera minoris aestimatur omnia. Porro indices omnia magis magisq; pœnis deficientibus accrescunt flagitia.

*Equestres
nisi restau-
rentur lu-
di, nulli sa-
lus commu-
nis sperari
potest.*

Quis autem verè nobilis, quis generosus ea puniet? Num qui ipse immerse vitiiis voluntatur fœdissimis, sibiq; ipse diffidit, ne redarguatur, & ex proprio oculo festucam extrahere iubeatur.

CAPVT V.
ARGVMENTVM.

*Vngitur Vnguento Vulpes, Variatq; capillos:
Ne capiat grauius vulnus ab hoste lupo.
Insuper instruitur quib. artib. ipsa triumphum
Ducere, vel capiti ferta parare queat.*

AT Vulpes intellexerunt
Hoc cum propinqui nuncium,
Mox congregati consulunt,
Vxorq; chara simij
Romam profecti Rigena
Sic prima fatatur omnium:
Dilecte frater Reinike,
Vis ut tibi victoria
Det gloriosa maximum
Ex hoste victo gaudium:
Præcepta quæ præscribimus

Vxor simij
Reiniken
instruit quibus artibus
aut fallaciis Ifengri
niū deuincere possit.

Serbare

Seruare discas omnia.
Nam dira contra vulnera
Ensesq; presentissimam
Benedictionem nauimus,
Quam manè quisquis dixerit
ieiunus, is leuissimè
Aduersa vincet omnia,
Sed interim considera,
Tuasq; partes respice.
Martis priusquam ferui de
Feraris in certamina,
Tuos capillos radere
Debebis & perungere
Liquore myrrha nobili,
Succoq; fragrantissimo.
At hinc rotunda circuli
In scripta cum perueneris.
Sis cautus atq; prouidus,
Primumq; velocissimis
Lupum fatiga cursibus,
Tuumq; fontem detine,
Nec ante minge quam prius
Lupus potenter urgeat,
Et instet importunus.
Tunc largiore propriam
Perminge caudam flumine,
Et turpis Isengrinij
In ora spargens percute,
Vrina sic mordacior
Vtrunq; lumen hauriet,
Nec quid videbit amplius,
Ventum notabis in super.

1 Præceptū
 de benedi-
 ctione ad-
 uersus vul-
 nera.

2 abrasio
 capillorū.
 3 Vnctio
 capitis.

Quomodo
 in circulo
 se Reinike
 gerere de-
 beat.

Aspiret Unde sibilat
 Vi insequentis aptius
 In ora spargas puluerem.
 At inde cum laboribus,
 Eritq; fessus cursibus,
 Apprende tunc velociter
 Illud quod est charissimum.
 Prae melle, praepecunia
 Bonisq; semper omnibus,
 Amant quod omnes feminae.
 Scis quid notem? tu dextera,
 Id apprehensum comprime.
 Sic est dolo nequissimus
 Vincendus Isengrinus.

Qua dicta consolantia
 Cum Reinike perceperat
 Dolor leuatus paululum
 Verbis resedit mollibus.
 Dat fessa somno corpora,
 Quousq; pulcher alterum
 Diem referret Lucifer.
 Exurgit acer Reinike,
 Cum diues ipsi Rusticus
 Fit obuiam feliciter,
 Gratatur Et Victoriam,
 Pinguemq; donat anserem
 Ad lautius ientaculum.
 Hoc absoluto Martium
 Circum petebat Reinike.

Reinike
 ratione Ri-
 genae cōso-
 latus respi-
 rat & timi-
 ditate ex-
 pulla con-
 fert se cu-
 bitum.
 Reinike a
 rustico ad
 ientaculū
 donatur
 anserem
 Absoluto
 ientaculo
 Reinike pe-
 tit circum.

COMMENTARIA.

Vt in necessitatibus tuis angustiisque
 ami-

I.
*Exēplum
 Augusti
 Cæsaris in
 amicis re-
 cipiendis
 imitandum
 est.*

*Amicitia
 omnium re-
 rum uti-
 lissima.
 Prima lex
 in amicitia
 qua sit sum-
 cienda.*

II.
*Dei pote-
 stas verbis
 aut radici-
 bus alliga-
 ri se non
 patitur.*

amicos synceros & fideles cognoscas, eos-
 que ad exemplum Augusti Cæsaris non fa-
 cile quidem admittas, sed admissos constan-
 tissimè retineas. Amicitiaë autem species tres
 ponit Plato: Naturalem, qua parètes naturæ
 instinctu in liberos afficiuntur, aut cognati
 in cognatos, in ceterosq; animantes est diffu-
 sa. Socialem, quam sine consanguinitatis vin-
 culo sola consuetudo conciliat: cuiusmodi
 Pyladis fuit atq; Orestis. Hospitalem, qua ex
 commédatione vel hospitio iungimur. Ami-
 citia autè nihil melius esse multa passim ex-
 empla indicant. Sic Dion de regno inquit, so-
 li amicitiaë contingit, vt rerum omnium sit v-
 tilissima atq; iucundissima, Sed Cicerone te-
 ste: Prima lex in amicitia hæc sanciat, vt ab
 amicis honesta petamus, amicorumq; causa
 honesta faciamus. Amicorum autem paria
 que celebrentur à veteribus, vide L. Domitij
 Brusonij Contursini Lucani viri clarissimi
 libros, vbi multa scitu digna de amicitia po-
 nuntur exempla.

Quàm superstitiosum & alienum à vero
 pietatis cultu sit, nimirum Dei optimi ma-
 ximi potestatem & vim certis quibusdã ver-
 bis, radicibus, lapidibus & herbis tam arctè
 alligare & obstringere, vt omnipotentia nu-
 minis posthabita plus creatis, quam ipsi crea-
 tori attribuatur, Superius etiam monuimus,
 quod illis tanquam mediis quibusdam vten-
 dum sit, non tamen omnino fidendum, aut
 contumaciter inhaerendum, quasi ea Deus ad
 suum

suum arbitrium voluntatemq; diuinam com-
mutare, aut aliquid iis detrahere non possit.
Ipso enim non cooperante, creata nihil ope-
rantur.

Quod sapientia in agendis administran-
disq; rebus potentia, quæ in vi & armis posi-
ta est, præualeat. Non enim incommodè A-
franius Poëta eam vsus, memoriæque filiam
appellauit, constat enim scientia & exercita-
tione: Eius versus sunt,

III.

Sapientia
potentia
præualeat.

*Vsus me genuit, mater peperit memoria,
Sapientiam vocant me Graij, hoc sapientiam.*

Quod fidele & prouidens consilium, ipso
facto nõ opportunè adhibito, longè salubrius
& gratiarum actione dignius meritò dicatur.

IIII.

CAPVT VI.

ARGVMENTVM.

Et lupus & vulpes circumclauduntur in vnum,

Sæuaq; collato prælia Marte gerunt.

Quisquis honorifico te iactas stemate natum,

Fac maneat vera nobilitatis amans.

Rex ut perunctum Reiniken
Aromaticum liquoribus,

Tonsoris & nouacula

Vbiq; rasum conspicit:

Miratur, atque sedulo

In arma verbis incitat.

Nunc mactet totis viribus,

Virumq; præsta Reinike,

Ut Martis è certamine

Veram reportes gloriam.

Rex rasum
& perunctum
Reiniken
admiratur.

Agit